

# NAŠ DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek ter velja s poštnino vred dve kroni za celo leto. Posamezne številke veljajo 8 vinarjev. — Naročnina se pošilja na upravnništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne 4 redne vrstice (petit), če se enkrat natisne po 15 vinarjev, dvakrat 25 vinarjev, trikrat 35 vinarjev. Rokopisi se pošiljajo: Uredništvu „Našega Doma“ v Mariboru in se ne vračajo.

## Kmečka Zveza.

„Krepko se dviguj in ponosno  
vihraj kmečka zastava!“

tako je uredništvo „Našega Doma“ telegrafično pozdravilo slovenske kmete, ki so se dne 6. februarja zbrali v Celju k I. občnemu zboru Kmečke Zveze. Zborovalo je nad 1000 vrlih slovenskih kmetov, in navdušenost, ki je kipela iz tega kmečkega tabora v Celju, priča o veliki politični zavédnosti spodnještajerskih, posebno savinjskih kmetov.

Podpredsednik K. Z., kmet Mlakar iz Laporja, otvori občni zbor ter pozdravi kmečke zborovalce, nato vse navzoče državne in deželne poslance in posebej še zaslužnega bivšega državnega poslanca dr. Gregoreca.

### Roškar.

Prvi govornik, predsetnik K. Z., državni in deželni poslanec Roškar daje duška svojem veselju, češ, kmečka stvar se ni izgubljena, ker se kmetje sami tako zanimajo za svoje težnje. Dosedaj smo bili orodje drugih stanov, a odslej hočemo skupno in združeno krepko korakati naprej po gospodarski in politični poti, da pridemo do pravice, ki nam gre. V naši skupnosti je nepremagljiva moč. Socijaldemokratje trde, da sedaj kmet ni delavec, priznavajo, da kmečko posestvo mora biti, a ni potrebno, da bi kmet moral biti gospodar. Zato socijaldemokratje stremijo za tem, da se kmetu stališče kolikor mogoče poslabša, da postane nezadovoljen s svojim stanom in potem je zrel za socijaldemokratsko misel. (Pri tem je zavladalo po dvorani veliko ogorčenje.) Toda socijaldemokratje so vsaj odkriti sovražniki, imamo pa še domače, ki so mnogo hujši, ker se nam bližajo s prijaznimi obrazi. Ampak nas kmetov je nad 70 tisoč več kakor vseh drugih stanov v Avstriji, če smo združeni, ničesar se nam ni treba bati. Kar mi hočemo, je, združiti vse kmečko ljudstvo (k temu spadajo vsi, ki na deželi s kmetom žive, viničarji, hlapeci, obrtniki itd.) in tako doseči denarno neodvisnost. Za vzgled opozarja govornik na srednještajersko „Kmečko Zvezo“, ki šteje že 40.000 udov in nižjeavstrijsko, ki ima 45.000 udov. „Zvezarji“ nas sramotilno imenujejo! Združimo toraj svoja kmečka srca, združeni pojdemo eno pot v gospodarski in politični boj, in prihodnost bo naša!

### Dr. Jankovič.

Deželni poslanec dr. Jankovič govori o delovanju v štajerskem deželnem zboru. Natančno poroča o raznih predlogih in interpelacijah (afera Vistari, železnica v sotlski dolini, odprtje mej, lovska škoda in odškodnina, ceneje nabavljanje bakrene galice, regulacija Pesnice itd.). Poglavitno vprašanje pa je volilna preosnova. Prošnje pač v Gradcu ne pomagajo nič. Ne smemo več klanjati tilnika, ampak tirjati svoje pravice.

### Odbornik Robič.

Nato nastopi deželni odbornik Robič. „Edina naša stara, zvesta korenika! Živio!“ zakliče Roškar. Govornik se zahvali volilem, ki so v zadnji državno-zborski volitvi oddali svoje glasove in svoje zaupanje njemu. Zagotavlja, da je odpustil njim, ki so blatili njegovo čast, in pozabil vse, kar so storili učitelji zoper njega. Poroča o položaju pri glasovanju o volilni preosnovi v prihodnjem zasedanju. Nemci se marljivo pripravljajo: 46 uradnikov dela že 6 tednov, zadnji čas jih je celo 74, ki zbirajo podatke. Stališče Slovencev je in še bo bolj težavno. Razpor upliva silno hudo. Nujno potrebno je, da smo edini. (Klici: „Mi nismo krivi razpora! Liberalci!“) Sklenil je z rekom sv. Avguština: „V potrebnih zadevah sloga, v dvomljivih svoboda, v vseh rečeh pa ljubezen!“

### Dr. Benkovič.

Dr. Benkovič poroča v dolgem, a zanimivem govoru o delovanju v državni zbornici. Oziraje se na izvajanja Robiča pripomni, da je veliko vprašanje, če bode v prihodnjem deželnem zboru sploh dve stranki ali ne. Prav lepa je oljčina vejica, ampak sloge nismo razdrli mi, marveč oni, ki izključujejo en stan, namreč duhovščino, iz javnega narodnega dela. Prav podrobno razpravlja o delovanju na Dunaju. V slovenskem klubu je zastopano cela slovenska zemlja, je tabor vseh slovenskih dežel, ker tudi edini koroški poslanec je v našem klubu. Nevesel pojav pa je, da imamo Slovenci poslanca (dr. Ploj), ki se zdaj ne ve, kaj je. 11. ura je že, da se odloči to vprašanje. — Državna zbornica ima tri vrste strank: 1. odločne liberalce; 2. odločno krščansko stranko in 3. prikrite liberalce (ovinkarje). Prvi poziklus liberalcev, da se vna v zbornici boj za verska vprašanja, se je izjalovil. V gospodarskem oziru povdarja veselo novico, da je ustanovljena agrarna zveza, ki šteje 280 poslancev, med njimi so vsi naši slovenski poslanci. Cela zbornica je glasovala za znižanje davka na sladkor. Istotako bom zahtevali znižanje davka na sol. Nadalje je poročal o vzrokih draginje živil, o nagodbi, o dveletni vojaški službi, o zahtevi za ministra rojaka, o proračunu, o zavarovanju in konečno je ožigosal hujskajoči govor ministra Peška v Gradcu.

### Pišek.

Državni poslanec Pišek poroča kratko o blagajni K. Z., nato pa hiti na brzovlak, ki ga je odpeljal na Dunaj k seji davčnega odseka.

### Terglav.

Potem se predstavi novoizvoljeni deželni poslanec Terglav. Zahvali se volilem za zaupanje in pošteno zafrkne svoje obrekovalce.

### Dr. Korošec.

Najbolj napadani poslanec K. Z. dr. Korošec pokaže v pravi luči hinavce, ki na eni strani za-

hitevajo spravo, na drugi strani pa nabirajo denar za ljut boj. Sprava je mogoča, če podpišejo program K. Z. in delujejo v njenem smislu. Poroča o delovanju K. Z., ki je na svojih shodih, ki jih je imela že 186, razširjala same gospodarske ideje. Zato pa naprej za Roškarjem po začetni poti!

### Resolucije.

G. Bosina predlaga sledeče resolucije, ki se sprejmejo enoglasno:

1. Slovenski kmetje, zbrani na I. občnem zboru Kmečke zveze v Celju, izrekajo svojim državnim in deželnim poslancem neomajano zaupanje in globoko zahvalo za to, da so vedno odločno in vztrajno branili koristi kmečkega stanu in slovenskega naroda.

2. Slovenski kmetje, zbrani na I. občnem zboru Kmečke zveze, pozivljajo svoje zastopnike in zahtevajo od vseh poslancev, da se z vso odločnostjo uprejo naporom tistih, ki hočejo vlado prepovrati, da odpre meje države za uvoz tuje živine ali mesa ter izjavljajo, da bi bilo uvažanje tuje živine smrtonosen udarec za štajerske kmete.

3. Slovenski kmetje na prvem občnem zboru Kmečke zveze v Celju z vso odločnostjo zahtevajo od vlade, da skrbi zato, da se uvede taka volilna preosnova za deželni zbor, ki naših pravic ne bo prikrajšala, temveč število slovenskih poslancev pomnoži.

4. I. občni zbor z ogorčenjem obsoja nedostojno pisavo slovenskih liberalnih listov na Spodnjem Štajerskem zoper Kmečko zvezo in njene pristaše.

5. Več kot tisoč slovenskih kmetov, zbranih na prvem občnem zboru Slovenske kmečke zveze, odločno protestiramo, da nam vlada nastavlja na slovenskem ozemlju uradnike, ptuje po krvi in po duhu, kot se je to zgodilo v zadnjih dneh v Šoštanju in v Konjicah. Zahtevamo slovenske uradnike, sinove našega naroda, ki bodo čutili z narodom, med katerim delujejo.

Zajedno ogorčeni protestiramo proti zadnjemu govoru ministra rojaka Peschka, ki je naše itak z nacionalnim duhom preveč prepojeno nemško uradništvu hujskal še k intenzivnejšemu nacionalnemu agitatoričnemu delu.

Sedaj so nastopali kmečki govorniki: Rančigaj, Pirtošek, Novak in Breznik.

Predsednik Mlakar je ob treh — po 4 $\frac{1}{2}$ urnem zborovanju, — zaključil zborovanje s sledečimi besedami: „V kratkem bo treba zopet na volišče. Držite

se besed, katere ste slišali tukaj. Idite kot apostoli med naše kmete in agitirajte za našo Kmečko zvezo, katero naj Bog živi!“

### Okoli po svetu.

Presvitli cesar želi, da bi se šestdesetletnica njegovega vladanja slavila s človekoljubnimi deli.

Prihodnje leto 1909. slavi Tirolska veliko slavnost, 100letnico vstanka pod Andrejem Hoferjem proti Francozom. Cesar je obljubil, da se udeleži te slavnosti.

Novo delavsko ministrstvo bo imelo naslov: „Ministrstvo za javna dela in obrtne izdelke“.

Francoski pravosodni minister Briand se je na nekem zaupnem sestanku izrekel za „svobodno ljubezen“ in za „zakon na poizkušnjo“. To bo prava Sodoma in Gomora!

V Bosni in Hercegovini nameravajo upeljati ustavo. Dunajski mesarji so imeli shod, na katerem so hudo napadali vlado, poljedelskega ministra in krščansko socialne poslance, ker so zato, da se ne odpre meja tuji živini.

Rusija odpošlje 60.000 mož na turško-perzijsko mejo. Potemtakem še tam ni mir.

Med Rusijo in Turčijo so baje tako napete razmere, da lahko vsak trenutek izbruhne vojska. Turki so zelo ošabni, ker mislijo, da bodo tudi oni tako premagali Ruse, kakor Japonci.

V Petrogradu so zopet odkrili nameravan napad na carjevo družino.

Pri maturi se bodo že letos uvedle olajšave.

V proračunskem odseku je poslanec dr. Korošec zahteval, da se zniža cena kuhinjske in živinske soli. Davek od soli je hudo breme za revno kmečko prebivalstvo, ki potrebuje veliko soli za svojo rastlinsko hrano. Čudno je, da Štajerci moramo kupovati drago sol iz Aussee, ki je približno tako draga, kakor španska.

Mladi portugalski kralj Manuel je rekel neki grofici: „Zelo nesrečen sem in mislim, da so bile le sanje, kar se je zgodilo v zadnjih trenutkih. Predvčerajšnjim sem imel še očeta, brata in nemoteno srečo, danes sem že vse to izgubil. Ne morem verovati in razumeti, kako se je vse to zgodilo. Krvavi prizori so mi vedno pred očmi in me ne zapu-te do konca življenja“.

Glavni morilec kralja Karola je 32letni svobodni-selni ljudskošolski učitelj Manuel Buica. Drugi napadalec je bančni uradnik Alfred de Costa; ime tretjega morilca še niso naznanili javnosti. Vsi trije so bili na lieu mesta ubiti.

Iz cele Ogrske poročajo o silnih snežnih viharjih. Nek železniški stroj se je prevrnil v sneg.

## LISTEK.

### Pust.

Po „Volksfreundu“ priredil O. Š.

— O, predpust, ti, čas presneti,  
da bi več ne prišel v drugo! — — —  
Prešern.

V navedenih vrsticah se je jezil največji slovenski pesnik Prešern nad pustom. Kaj mu je neki storil!? Razne žalostne posledke je imel za njega. Mošnja — prazna, učenje — zanemarjeno, srce — nemirno, nesrečno!

Ali ni dandanes veliko ljudi, ki enako Prešernu, ne sicer v vezanih besedah, pač pa z istimi občutki obujajo nevesele spomine na nesrečni predpustni čas?

Koliko težko prisluženega denarja požre „ta čas presneti!“ Koliko škode stori ta čas s svojimi neumnimi, paganskimi razvadami našemu narodu na duši in na telesu! Koliko nedolžnosti se pokoplje v jamo, koliko cvetja se potrga in potepta v blato! Ali bo to cvetje si zopet kedaj opomoglo, bo-li zopet kedaj cvelo, bo-li kaj sadu iz pogaženega cvetja? Težko!

Kdo more popisati vso nesrečo, ki jo „predpust, ta čas presneti“ nakoplje marsikateri družini!

Mislim, da ne bo odveč za prijatelje „Našega Doma“, ako jim povem, kar sem čital o nekrščanski predpustni gostiji. Nekdo pripoveduje sledeči dogodek:

Nikoli še nisem videl svojega strica, mestnega župnika v R., tako razburjenega, kakor tokrat. Kaj se je zgodilo? Mladi poštar, sin bogatega gostilničarja, se je ženil. Naznanil je gospodu župniku, da

bo na pust obhajal svojo poroko in gostijo. Ta dan mora biti najsijajnejši za celo mesto! Velika maske-rada, cela procesija najrazličnejših šem ga mora spremljati k poroki!

„Nečuvono! Maškori, procesija norcev, naj te spremlja, ko hočeš prejeti zakrament sv. zakona! Ako katoliški kristjan gre k sv. spovedi in sv. obhajilu, se spodobi, da ta dan preživi kar najbolj zbrana duha, v tihi molitvi in pobožnosti. In vendar se ta zakramenta lahko prav pogosto prejemata! Ti in tvoja nevesta hočeta k tema dvema zakramentoma prejeti še tistega, ki vaju veže do smrti, ki na njem sloni človeštvo! In vidva se podstopita sv. duhu in njegovi milosti iti naproti s šemami, norci, neslanimi šalami! Ali še sploh veruješ v Boga, v večnost? Ti se drzneš najsvetejši dan celega svojega življenja obhajati na tako slab in pohujšljiv način?“

Tako je govoril, opominjal, svaril gospod župnik.

Mladi, lahkomi-selni ženin pa si teh besed nič ni kaj vzel k srcu. In svojega krasnega načrta o pustni gostiji si ni dal izbiti iz glave. Na svojega 17. leta je bil glava vseh pustnih veselja in zabav. Celo leto je nabiral slane in neslane dov-tipe, šale in burke, da bi na pust kratkočasil svoje tovariše.

Nespametnih in lahkomi-selnih ljudi je v istem mestu bilo že itak več ko dovolj. A on je hotel vse prekositi. S svojo nevesto in s svojimi lahkomi-selnimi tovariši je sklenil, da se mora gostija obhajati na pust v največji dvorani mesta s sijajno maske-rado, kakršne njegovo rojstno mesto še ni videlo.

To je bilo res predrzno! Kaj čuda, da se je gospod mestni župnik tako razburil! Še enkrat je poskušil, še enkrat je opominjal, svaril. Zastonj.

Gostija se je vršila na pust! Vse mesto se je udeležilo te nenavadne slavnosti. Bilo je na stošine

V Njujorku blodi 10.000 oseb po ulicah. Reveži so brez strehe.

**Zalostne razmere** vladajo na Francoskem. Framasonom ni bilo dovolj, da so pregnali vse redovnike in redovnice iz Francoske, vrgli so se zadnji čas tudi na bolnišnice, kjer so z vso požrtvovalnostjo stregle usmiljene sestre. Tudi te so začeli preganjati in jih nadomeščati z raznimi brezverskimi postrežnicami. Nedavno so pregnali brezverci usmiljenke iz velike pariške bolnice, kjer so leta in leta delovale v blagor bližnjemu in v zadovoljnost vseh poštenih ljudi. A kaj so brezvercem mari ubogi bolniki in postrežba! Da se le njim dobro godi! V deželi, kjer je bil rojen sv. Vincenc Pavlanski, ustanovitelj družbe usmiljenih bratov in usmiljenih sester, nimajo njegovi duhovni sinovi in hčere miru in prostora. Da ne bi telesa sv. Vincenca framasoni onečastili, zato so njegovi duhovni sinovi, usmiljeni bratje, skrivaj odnesli ostanke svetnika iz Francoske dežele v Belgijo. Svetnik je moral zapustiti svojo rojstno deželo, kjer gospoduje brezverska druhal in se naseliti v tujem samostanu Athu v Belgiji, kjer bo varen pred verskimi preganjalci. — Take so razmere na Francoskem. Za take razmere se ogrevajo naši liberalci in jih hvalijo po svojem časopisu. Pošten kristjan ne more in ne sme imeti nikakega stika s temi ljudmi. Zato je dolžnost naša, skrbeti, da se ne volijo liberalci in z njimi združeni socialni demokrati v noben zastop, kjer bi mogli kaj škodovati. Zato vsi v boj proti brezverskim liberalcem, zlasti pri bližnjih deželnozborskih volitvah.

**V delegacijah** zborujejo tudi samo odseki kakor pri državnem zboru.

**Odprtje srbske meje** so socialdemokrati in nemodri kmečki poslanci kakor je Roblek, kakor poročajo dunajski časniki, vendar dosegli.

**Proračunski odsek** je sprejel postavke o cesarskem dvoru, o cesarjevi pisarni in razpravlja sedaj o postavitvi ministrskega sveta. Minister Peška je dobil za svoj govor v Gradcu odločno grajo ter se zasebno izgovarja, da ni tako hudo govoril, kakor poročajo časniki; vendar pa si ne upa tega povedati jasno.

**Na Češkem** bodo socialdemokrati in češki radikalci kandidirali v deželni zbor v nekaterih okrajih ženske.

**Na Hrvatskem** je začel ban baron Rauch predstavljati uradnike. Svoje pristaše zbira okoli sebe, nasprotnike razpošilja po deželi.

**Bolgarska** je dobila novo demokratično ministrstvo.

**Deželne volitve.** V deželah, kjer se bodo vršile volitve za deželne zbore, je izredno živahno gibanje.

šem. Tirolci, Eskimo, medvedi, opice, muzikanti, plesalci, mornarji, celo hudič in smrt sta bila povabljeni. Vsi so prišli, da bi častili mladega poštarja, ženiha, s svojimi neslanimi šalami. On sam jih je sprejemal in kratkočasil z raznimi nabranimi dovtipi.

Nastopilo je tudi petero šem prav izredne vrste! Vsi so jih takoj spoznali, da posnemajo norce iz mestne norišnice. Tako dobro so pogodili svoje vloge, da bi jih težko razločil od pravih norcev.

Eni so tičali v vrečah. Le s težavo so se pomikali naprej. Eden je kaj čudno preobračal oči, drugi se je pripogibal in klanjal, da se mu je vse smejalo. Eden izmed teh šem je imel silno veliko glavo, pa zelo drobne nožice.

Z grdimi, ostudnimi potezami na licu in s strašnim krikom in vikom so čestitali mladima poročencema. Delali so tako neumne poklone, zbijali tako debele šale, da so ženihi, nevesta in gostje skoraj popokali od smeha.

Ob dveh zaran, torej že na pepelnico, je cela procesija pustnih šem z godbo in s petjem ženiha in nevesto spremljala na dom.

Taka je bila mladega poštarja pustna gostija!

\* \* \*

Preteklo je trideset let. Tekom tolikih let so navadno že vsi zakonski na jasnem, je-li njih zakon srečen ali ne. Mladi poštar in njegova žena sta še oba živel. Župnika že ni bilo več med živimi. Po opravih sem prišel v to mesto. Videl sem oba zakonska. Zdelo se je, da sta srečna. Le neka tiha otožnost se je razlivala po hiši. In po daljšem opazovanju sem spoznal, da jima nekaj posebnega teži srce. Otrok nisem srečal v tej hiši. Ali jima to gre-

Na Kranjskem so Slovenska ljudska stranka in mladoliberalci že postavili večinoma svoje kandidate v kmečkih občinah. V mestih, pa nastajajo staroliberalni kandidati in neodvisni. Neodvisne bodo baje podpirali Ljudska stranka in mladoliberalci. Na Goriškem najbolj zavestno nastopa Slovenska ljudska stranka, pri liberalnih agrarcih, pri kojih so večinoma učitelji, in pri staroliberalcih pa vlada nejasnost in zmedenost.

**Na Hrvaškem** se razvija ljuta volivna borba. Kandidatov za sabor je nad 550! Rauch pritiska silno na uradnike, in zato se je bati viharjih volitev.

**Zagreb.** Pijevo društvo, ki mu je dr. Anton Mahnič duševni oče, je začelo izdajati tednik „Jutro“. Novi list hoče biti med dobrimi katoličani vseh strank ona vez, ki jih druži in polagoma približuje. To je edina prava pot, da se pride do neke katoliške stranke, ki bi bila vseobsežna in odločujoča za vso hrvaško javnost. „Jutro“, bodi res jutro lepega dne za hrvaško domovino!

**V češki deželni zbor** bodo državnopravne stranke v okraju Časlava kandidirale učiteljico Pelinko. Kandidatinja je priredila že več shodov.

**V poljedelskem odseku** je socialni demokrat Resel predlagal, naj se odpre meja živini, žitu in drugim živilom iz Srbije, Bolgarije, Rumunije in Rusije. Temu so se uprli kmečki poslanci. Poslanec Roškac je s podatki dokazal, da živinorejec dela brez plačila, ker izkupilo za živino ne pokrije vseh stroškov, truda in skrbi.

**Slovenci v Zagrebu** se organizirajo. Predsednik je g. Fr. Samsa.

**Kranjski deželni predsednik** g. Schwarz je postal baron.

**V Petrogradu** je vojno sodišče na smrt obsodilo generale Steslja, Foka in Reisa. Smirnov je obsojen na 10 let težke ječe.

## Razgled po domovini.

**Loka** pri Zidanem mostu. Pogrebci Lovr. Urgl, kmeta v Čelovniku, še niso prišli domov od njegovega pogreba, ko je umrla tudi njegova žena.

**Vlak** je povozil na Zidanem mostu delavca Franca Obrzan, doma v Širjah.

**Sv. Krištof.** Dne 9. jan. so bile občinske volitve, katere so izpadle popolnoma ugodno za kmečko stranko. Dne 29. jan. pa je bila volitev župana ter je bil skoraj enoglasno izvoljen Anton Petek, po

ni zakonsko srečo? O, ne! Imela sta petero otrok, pa doma jih nimata. Slučajno sem prišel v mestno bolnišnico. Vse je bilo, kakor nekaj. Spremi so bile sobe za pametne bolnike. Zadi pa oddelek za nespametne — nore. V nobeni bolnišnici nisem našel primeroma toliko nevoljašev, bedakov in norcev kakor ravno tukaj. In če so oblasti, zdravniki, izkušeni ljudje in duhovniki izpraševali po vzrokih te prikazni, zakaj je namreč ravno v tem mestu toliko bedakov in nevoljašev, je bila sodba enoglasna: žganje, pijančevanje, nespametne šeme in maskarade uničijo živce starišem in otrokom! To so samo nasledki raznih norčij!

Mesto, ki je slovelo, da je doma šala in dovtip, da je najbolj razposajeno, najbolj udano pijači in norčijam, se je odlikovalo po svojih — norcih!

Polagoma sem se bližal zadnjemu delu bolnišnice. Spremljal me je nadzornik. — — — Čudna prikazen! Na tleh se zvija človek. Božjast ga je trla. Dva druga se mu smejeta prav neumno. Tretji stoji na klopi. Njegova glava je silno velika. Z rokami maha, kakor bi hotel pridigovati. In četrti še najpametnejši med norimi, je zdivjal. Otepal je okrog sebe in naganjal vsakega, ki se mu je bližal.

Vsi ti peteri nesrečneži so bili — peteri otroci nekdanjega mladega poštarja. Vsi so bili topi, celo ali pa vsaj na pol nori, božjastni od nežne mladosti. Spomnil sem se svojega strica, rajnega gospoda mestnega župnika, spomnil tudi nora-razposajene pustne gostije mladega poštarja. — Sedaj mi je znan vzrok, zakaj ni sreče v njegovi hiši, kaj leži na srcu nesrečnima zakonskima! — — — Bog je odgovoril na nespametno gostijo. In odgovor je pretresljiv!

Ali se ne vidi tudi, pri nas pogosto kaj podobnega? Otroci starišev-pijancev, plesalcev, razuzdanc, so navadno silno veliki reveži — nevoljaši.

domače Kajtna, za namestnika bivši župan Šunta, za svetovalca Rebozu, Draksler, Leben, Herdan — sami naši možje.

**Spitalič.** Na Svečnico je pri nas umrl vrl in značajan mož stare korenine Miha Zidanšek, oče bogoslovnega profesorja in semeniškega ravnatelja. Dosegel je izredno starost 82 let. Pogreb je bil 4. februarja. Udeležilo se ga je 5 duhovnikov in zelo veliko ljudstva. Pristrčen nagrobni govor je imel ter ob enem vodil spreved g. nadžupnik in dekan konjiški Franc Hrastelj. Rajni je bil naročnik „Slov. Gospodarja“ od začetka.

Umrl je v Studenicah dne 4. t. m. g. nadučitelj Oton Vobič, rojen pri Sv. Marjeti l. 1869. V Studenicah je bil nadučitelj od leta 1901.

**St. Jurij** ob juž. žel. Tukajšno postajo bodo zdaj razširili. Komisija bo dne 9. marca.

**Samomor.** V Hrastniku se je ustrelil 19letni začasni učitelj Verdaj.

**Prestavljen** je vladni komisar dr. Trglav iz Celja v Ptuj.

**Vinogradniki,** ki so zadnjo jesen presili pri dež. odboru za ceplo trsje, a ga niso dobili, naj blagovolijo to po dopisnici javiti podružnici c. kr. kmet. družbe v Ljutomeru.

**Iz Črešnjice** zliha nekdo gnojnice vsak čas v „Štajercu“ na g. župnika v Dramljah. Na vse dopise kratko pojasnilo. „Štajerc“ trdi pogostoma, da dela s krščansko ljubeznijo za resnico in gospodarstvo. V dopisih iz Črešnjice tega ni spoznati. Znano je, da odhajajo delavci že več let trumoma v Ameriko, v jame, fabrike in k železnici. Delavcev manjka povsod, še na lepi ravnini, toliko bolj v gorovju. Pred par leti je imel v Črešnjicah eden edini gospodar hlapca. Na neštevilnih krajih preminjajo zato njive v travnike. Preminjajo jih tudi, da dobivajo več kreme, ker daje dandanes skoraj edino le še živina kaj haska. To so pravi vzroki, da je prejšnji župnik v Črešnjicah njive opuščal, in ne to, kar „Štajerc“ brez potrebe in dokazov večkrat trdi, da bolj kaže sovraštvo do duhovnika, ne pa ljubezen, rajši laž, kakor resnica. „Štajerc“ naj raje vpraša pri sodniji v Celju in Konjicah ter pametne ljudi v Črešnjicah in okolici, kake vrste človek je njegov sovraštva polni dopisnik. Vesel bi bil, da je ta daleč od njega. Ubogi župnik, ki ga je moral imeti v svoji fari! Še v drugo farno mu ne da miru, čeravno v vseh svojih dopisih niti z eno besedico ne more dokazati, da mu g. župnik dela krivico.

**Iz pravosodne službe.** Prestavljen je sodniski pristav dr. Jos. Drobnič iz Cirknice v Slovenjgradec; imenovani so: okrožni sodnik v Slovenjgradu dr. Anton Doležal, pristav v Ptuj, v Šoštanju dr. Viljem Stepischnegg, pristav v Ptuj; sodnim tajnikom: pristava dr. Franc Mohorič v Ormožu za Ljubljano, dr. Anton Torggler v Mariboru za Celovec; sodnim pristavom: avskultant Ivan Zemljčič za Ormož, dr. Fr. Wressnig, dr. Štefan Sagadin in dr. Fr. Korošec za Ptuj; avskultantom: Fr. Kotnik pri celjskem, Jož. Požar in dr. A. Pirnat pri mariborskem okrožnem sodišču.

Zato pa slovenski fantje, korenjaki in nežna dekleta, ki ljubite slovenski narod, ki vam v prsih bije gorko slovensko sree, polje v njem navdušenja kipeča kri, čuvajte se v svoji mladosti pijače, plesov in raznih pustnih norčij, da ne bote kedaj zdihovali s pesnikom:

— O, predpust, ti, čas presneti,  
da bi več ne prišel v drugo! —

**Smešnice.** Pober oče. Župnik k županu: „Kolikokrat Vas človek hoče imeti, vsakokrat Vas mora poiskati v krčmi. Vi ste vedno v gostilni gosp. župan“. Župan: „Gospod župnik, veste jaz imam dve hčeri — vsaka je vzela gostilničarja. Dotejima nisem nič dal, zato jo pa dobite polagoma.“

Se izdal. Tržki nočni čuvaj (ob 5. uri zjutraj budi zdravnik): „Prosim, gospod doktor, iztrgajte mi hitro zob... Celo noč nisem mogel spati.“

Dobro se je odrezal. Neki bavarski kmetič je peljal gnoj na njivo, ko ga ustavi velik mesarski pes, ki ga je hotel popasti, toda kmet je bil hitrejši ter mu je zasadil gnojne vile v goltanec, da je pes crknil. Lastnik je kmeta tožil, in sodnik je osorno zarenčal nad kmetom: Zakaj niste najprej se ubranili psa z drugim koncem vil? Kmet se je odrezal: Saj me mrcina tudi ni napadla z drugim koncem!

**Osebnosti.** Premeščen je vladni koncipist g. dr. Ratej iz Konjic v Celje. — Davčni praktikant Zottel je prestavljen iz Celja v Laški trg; na njegovo mesto pride asistent g. K. Mraz iz Sevnice.

**Bučecovci** na Murskem polju. Poročili se je črevljarski mojster Alojzij Križan z Amalijo Grafenstein iz Brežic. Bilo srečno!

**Slovenska zmaga.** Pri Sv. Primožu nad Muto je pri občinskih volitvah bilo izvoljenih 10 Slovencev in 3 Nemci. Tako ostanejo Slovenci še nadalje gospodarji v tej obsejni občini.

**Globoko pri Brežicah.** Mlad rod ljub, veren pristaš Kmečke zveze, se pritožuje, da je nevljudno vsprejet na c. kr. pošti, kadar pride po svoje častke. Tema se da hitro odpomoči. Vložiti je treba pritožbo na c. kr. pošto ravnateljstvo v Gradcu.

Umrl je na Polzeli vpokojeni učitelj g. Blaž Čebul v 82. letu. Na Polzeli je učiteljeval 36 let. Bil je vesten in izboren učitelj in dober kristjan.

**Požar** je dne 8. t. m. upelil v Bunčanih vso poslopje posestniku Ostercu in Šrajnerju. Domača in sosedna gasilna društva so z velikim naporom ogenj omejila, da ni povzročil še večje škode.

**Sv. Peter** na Medvedovem selu. Naša župnija žaluje nad izgubo enega najboljših naših mož. Dne 4. februarja je namreč umrl Franc Verk, pa domače Klančki Franček, kmet v Kačjemdolu v starosti 55 let.

**Na Vurbergu** živi še tudi en Radeckijev veteran Leopold Lešnik. Mož je bil rojen leta 1825. in je v klub, tej starosti še krepek in prav veselega značaja.

**Ljutomer.** Nebeški vrtnar je utrgal rožico iz naše lepe Marijine družbe. Kakor upamo, jo je presadil iz te puste zemlje v svoj nebeški vrt. Ta cvetka, ponižna vijolica, je bila Filomena Senčar iz Radomerja. Bila je vzgled tovarišicam v vsakteri čednosti. Posebno smo na njej občudovali njeno veliko potrpežljivost. Vdana v voljo božjo je bolela celih 15 let. Dasiravno težko, vendar je prvih deset let še večkrat prišla k službi božji. Bolezen ji je zasukala vse ude. In poslednjih pet let ni zapustila več postelje. Posebno veliko je trpela zadnje leto. Bila je kakor na križ pribita. Ni mogla premakniti ne rok ne nog. Vendar je bila vedno vesela. Nič ni tožila, nič godrnjala: V 31. letu svoje starosti je 27. prosinca ob štirih zjutraj mirno v Gospodu zaspala. Kako so ju ljubila dekleta, pričal je veličasten spreved. Skoro vse družbenice so se ga udeležile. Belo oblečena dekleta so jo zanesla k zadnjemu počitku. Pri odprtem grobu so ji tovarišice zapele ganljivo nagrobnico. Torej pa le v miru počivaj, Filomena draga, prosi za nas pri svojem nebeškem ženinu, da se vidimo nad zvezdami!

Kdor je otrok zvest Manjin,

naj se smrti ne boji!

Luč nebeška mu zasije,

ko ugasnejo oči.

J. Z.

**Krščansko-socialni kurz** za slovenjegraški okraj je imel nepričakovano veliko udeležencev iz vse okolice, med njimi tudi nekaj gostov iz Koroškega. Nad 200 mož in mladeničev je z veliko vnemo in pazljivostjo poslušalo govornike. Ta tečaj bo brezdvomno obrodil veliko dobrega sadu. Zelo potrebno bi bilo, da se tak tečaj v kratkem vrši tudi v Ljutomeru, potem v Ptuj in v Ormožu. „Štajercijanci“ so na delu! Zdi se nam, da bi S. K. S. Z. svojo pozornost morala obračati prav posebno na ta okraj.

**V Mariboru** se je 19 letna deklica Ivana Stanek zastrupila z žveplenkami. Revica, ki je žrtev nesrečne ljubezni, je svaričen vzgled lahkomisljeni mladini.

**Ljutomer.** G. učitelj Rudolf Dostal je stalno nameščen v Senožečah na Kranjskem.

**Vučja ves** na Murskem polju. V neki znani družini je pred kratkim hudo gospodaril kralj alkohol. Mož ima zvinjeno nogo, žena je težko ranjena. Kdaj bo vendar konec takemu počenjanju?!

## Koroške novice.

**Škocijan v Podjuni.** Prih. nedeljo 23. t. m. po končanem blagoslovu se vrši pri „Majarju“ domača veselica z dvema šaloigrami, govorom, petjem in drugo zabavo. Vstopnina za neude 30 vin za udeleženca. K obilni udeležbi vabi Slov. kršč.-soc. bralno društvo.

**Poslanec Grafenauerju** je cesar podelil zlati križec s krono.

**Velikovec.** Velika sreča je za nas, da je bil za poslanca v državni zbor izvoljen g. Grafenauer.

On pa tudi na Dunaj ne hodi samo sedet in kimat, kakor nekateri drugi, temveč se tam za svoje volilce poteguje in govori, da se mu vsi čudijo. „Mir“ je v dveh številkah prinesel izvrsten govor, v katerem je Grafenauer neustrašeno, srčno in resnično povedal, kako se godi našemu slovenskemu kmetu na Koroškem. Naš Nagele je tudi govoril in pobijal Grafenauerja, a tako nesrečno, da se lahko spozna na prvi mah, da je Nagele proti Grafenauerju le otrok. Sternbirt je Grafenauerju ravno prav za malo južino. — Resno svarimo naše ljudi, da ne pristopijo k takozvanim „bauernvereinom“, katere liberalci sedaj ustanavljajo, da bi si ozdravili svoje jeftično telo. Na bauernvereinskih shodih se o kmečkih stvareh in potrebah prav malo govori. Poglaviti namen je, da se itak zapeljani ljudje še bolj šuntajo med seboj in zoper vero. Kmetu se pa nič ne pomaga. Škoda za čas in denar, ki se pri bauernvereinu potrosi!

**Globasnica.** Pri občinskih volitvah so bili slovenski možje v vseh treh razredih skoraj soglasno izvoljeni.

**Za častna kanonika** krškega stolnega kapitelja sta imenovana vlč. g. dekan in mestni župnik v Celovcu Henrik Angerer in dekan v Grafendorfu g. Francisci.

**Djekše.** Kakor drugod, tako tudi naše gore odeva bela zimska odeja. Imeli smo sicer že par precej mrzlih dni, a vendar še zima letos pri nas ni bila prehuda. Dal Bog, da bi ovbersko izobraževalno društvo v letošnjem dolgem pustu nam priredilo zopet enkrat podučni shod z domačo priprosto, a pošteno veselico. Prav bi bilo, da bi zraven drugih govornikov enkrat nastopil resno ali šalivo naš daleč na okoli znani Štrufej — Jože Kic. Vsi smo se čudili, ko je ta priprosti kmet pred kratkim v „Miru“ zložil par lepih pesmi, eno v spomin rajnemu poštarju, eno pa o lepoti našega kraja. Smo se pa tudi postavili, potrkali drug drugemu na rame in rekli: „Mi smo mi!“ — Naši ljudje še prav radi berejo. Slabih časnikov ni ravno veliko. Zato pa se hočemo tem rajši okleniti „Mira“ in „Našega Doma.“ Tudi „Bogoljub“, ki so nam ga poslali na ogled, nam je prav po godu; zato si ga bomo tudi naročili. Dober list in drag ni.

**V Vrbskem jezeru** je pri drsanju utonil beljaški zdravnik dr. Hock. Pred leti je odpadel od katoliške vere in je v občinskem zboru stavil nasvet, naj se mestni očetje ne udeležujejo nikakih cerkvenih slovesnosti. Predlog je obveljal. Ko se je drsal na jezeru, se mu je led udrl pod nogami. Vsi poizkusi, ga rešiti, so bili zaman. Vzdržaval se je na vodi kakih 20 minut, potem je pa z vzklikom: Uboga moja mati!, izginil v jezero.

**Bela.** Č. g. Aplen, župnik v Železni Kapli, je imenovan za častnega občana.

**Spomin** slavnega branitelja trdnjave na Naborjetu, Henslja, bodo letos ob stoletnici njegove hrabre smrti obhajali posebno slovesno.

**Dobrolovas.** Pustni čas je, ob katerem je za naša društva najprimerneje, da prirede kako predpustno veselico. Tako so se tudi naši okoliški fantje začeli pripravljati za igro. V nedeljo dne 23. t. m. nameravajo naše občinstvo razveseliti z igro „Čevljar“. Nekdo pa zbira marljivo dobitke za srečolov; nazadnje pa zopet „Kmet in fotograf“ nastopita. Da ne bomo brez tamburic, se razume, ker jih imamo sami. Pridite torej v obilnem številu, vsak nam bo prav dobro došel, pozdravljamo ga že naprej! Naše društvo namerava prirediti tudi svoj društven in poučen shod.

**„Mir“ poroča,** da bo gotovo koroški deželni zbor sredi junija sklican h kratkemu zasedanju.

### Društvena kronika.

**Šmartno pri Slovenjgradu.** Pri občnem zborovanju bralnega društva so bili voljeni sledeči gospodje v odbor: predsednik Ig. Kristan, namestnik Jož. Rotovnik, odborniki: V. Mrzel, M. Klančnik, Ant. Gams, J. Kresnik in Gr. Krpač; knjižničar Ig. Kalinšek, blagajnik J. Kristan, tajnik K. Štefuerl. Zanimanje za bralno društvo je veliko, in vsaki dan pristopajo novi udje.

**Sv. Martin** pri Vurbergu. Dolgo zaželeno in prepotrebno bralno in gospodarsko društvo je ustanovljeno. Na Svečnico je bil ustanovni shod ob ne navadno veliki udeležbi ljudstva. Besede, ki so jih govorili govorniki, so imele prav lep uspeh:

društvu je takoj pristopilo 61 mož in mladeničev. Izvoljen je bil odbor, ki se je tako-le sestavil: predsednik veleposestnik Janez Klemenčič; podpredsednik posestnik Janez Pihler; tajnik župnik Anton Lajnshe; tajnikov namestnik kmet Ignac Thaler; blagajnik kmet Nikolaj Fažmon; blagajnikov namestnik mladenič Andrej Drozg; knjižničar mladenič Anton Majerič. Društvo je pristopilo S. K. S. Z. za Štajersko.

**Šmartno ob Paki.** Tukajšno katoliško bralno društvo lepo napreduje, čeravno mu nasprotujejo hude liberalne sile. Iz tega se razvidi, da Pačani niso nazadnjaki, da še živijo in delajo za vero in narod. Zato pa le čvrsto naprej, možje in mladeniči, ne bodimo zaspani, delujmo pridno, da bomo in tudi moramo zmagati.

**Makole.** Ustanovilo se je pred kratkim pri nas „Slovensko katoliško izobraževalno društvo.“ Z velikim zanimanjem prihaja mladina vsaki četrtek k predavanju g. kaplana A. Kramaršič. Izobraževalno društvo je za nas velike važnosti. Mladina v naši fari je silno potrebna boljše izobrazbe. Dolgo smo si ga nekateri že na tihem želeli. Pač moramo biti zdaj hvaležni g. kaplanu za njihov trud, ki ga imajo z nami. Tudi „Čebelico“ so nam osnovali. Rajši kakor da bi denar zapravljali za alkoholne pijače, ali pa za nepotrebno kajenje, bomo ga v „Čebelico“ dajali. Nujno potrebna nam je knjižnica, ker smo mi mladi doslej premalo brali.

**Trbovlje.** Tukajšna dekliška zveza je priredila 26. prosinca veselo igro „Jeza nad petelinom in kes“, katera je prav izvrstno uspela. Deklamirala se je tudi pesem „Bog hoče“, potem sta bila še dva govora: „Kako Turek mesari“ in „Turek v deželi“. Pred vsem pa izrekamo najsrčnejšo zahvalo č. g. predsedniku za njih trud in srb, ki so jo imeli z zvezo. Hvala tudi ljubki gospici Gorjupovi za njeno požrtvovalnost.

**Veržej.** Na občnem zboru bralnega društva se je za društveno leto 1908. izvolil sledeči odbor: predsednik g. župnik Lovro Janžekovič; podpredsednik g. nadučitelj V. Vauda; tajnik Seršen Franjo; blagajnik Horvat Lovro; knjižničar Koroša J. V pomoč knjižničarju je izvoljen Smerekar Franc. Poročila so pokazala, da je društvo v preteklem društvnem letu prav lepo napredovalo. Priredilo je tri dobro vspele veselice z gledališkimi predstavami in petjem. Prebralo se je v preteklem letu 1394 raznih knjig. Letos je še zanimanje za knjige in časnike večje. Kakor se čuje, se je društvo začelo zopet pripravljati za veselico. Priporočali bi tudi, da bi priredilo društvo gospodarski shod!

**Kostrivnica.** Naše bralno društvo je imelo v nedeljo dne 9. februarja svoj občni zbor. Župnik Gomišček je v poljudnem govoru razložil, kolikega pomena je izobrazba in z njo bralno društvo, ki jo širi, za možje in žene, za mladeniče in dekleta. Takoj je pristopilo 35 novih udov. S vzklikom se je izvolil novi odbor. Društvo je tudi pristopilo k S. K. S. Z. v Mariboru.

**Sv. Križ tik Slatine.** Naše bralno društvo, prav dobro napreduje. Za letos izvoljeni novi odbor se je tako konstituiral: Predsednik Tomaž Prah, kmečki fant, njegov namestnik Matej Pelko, blagajnik č. g. Konrad Šeško, tajnik organist J. Ročnik in knjižničar Jož. Perkovič. Društvo, le krepko se razvijaj in postani mogočno drevo; pod tvojimi vejami se naj vse zbere, kar je poštenega pri Sv. Križu!

**Ruda.** Izobraževalno kmečko društvo za Rušo, Št. Peter in okolico priredi v nedeljo, dne 23. februarja 1908. po blagoslovu v župnišću v Št. Petru svoje mesečno zborovanje. K mnogobrojni udeležbi nujno vabi odbor.

**Ljutomer.** Bralno društvo za Ljutomersko okolico priredi 23. febr. v nedeljo ob polsedmih zvečer gledaliko predstavo „Sanje“. Igra s petjem v pesih deja jih. Sodeluje tudi „Slovensko pevsko društvo“. Prijatelji in prijateljice „Br. društva“ pridite v obilnem številu. Mili glasi krasne slovenske pesmi bodo polnili vaše srce s svetim navdajenjem. Vaše oči bodo gledale živo predstavljen boj, vihar, ki divja v človeškem sreću med dobrim in hudim. A dobra, sveta stvar zmaga, hudobija, laž, pa podleže. Torej pridite vsi, ne bo vam žal!

**Trbovlje.** Kmečko bralno društvo je imelo 9. t. m. občni zbor za 1908. Članov šteje 202. Dohodkov je imelo 383 kron 45 vinarjev, stroškov pa 343 kron 53 vinarjev. Knjižnica šteje 290 knjig raznih strok. Izposojevalo si je knjige 179 članov. V odbor so voljeni gg. Jos. Lončarič, predsednik; Ivan Zupan, tajnik; Jos. Goropevšek, blagajnik; Fran Lorber in Frančiška Kadunc, knjižničarja; Ignacij Strovs in

G. Vodušek, odbornika. Društvo ima tudi mladeniško in deklško zvezo.

**Podporno društvo Franc Jožefove šole** v Ljubotomeru ima v nedeljo 23. t. m. takoj po večernicah ob 3. uri popoldne v Franc Jožefovi šoli svoj redni občni zbor z običajnim vspešnim. Pridite vsi taisti, ki ljubite ubožno šolsko mladino!

V **Gotovljah** bode dne 23. svečana velika predstava izvirnega igrokaza „Mož beseda“ v 5 dejanjih.

**Žgornja Ponikva.** Dne 23. t. m. ima naše društvo gledališko predstavo „Čevljar“ pri gosp. Vašu. — Dne 1. marca bo predaval gospod Jelovšek o živinoreji.

**Staritrg pri Slovenjgradcu.** Dne 23. t. m. bode priredilo naše „Gospod. bralno društvo“ veselico. Uprizorili se bodo gledališki predstavi: „Posestrimi“ in „Ne khči vrati!“ Obilne udeležbe prosi odbor.

## Mladini.

**Mladina!** Kakšna je vaša domača knjižnica? Imamo dandanes že dokaj javnih knjižnic v bralnih društvih, župnijskih knjižnic, po katerih pride obilo dobrega berila med ljudstvo. Toda so knjige, ki jih knjižnice ne morejo lahko imeti v večjem številu, ki pa se vendar tolikokrat rabijo v sleherni hiši, po katerih želiš zdaj-zdaj seči, da bi zajel tolažbe in razvedrila in pouka. Take knjige bi naj bile stalna last vsake hiše kot prave in najstalneje družinske prijateljice. Med nje pa spada v prvi vrsti Sveto pismo, knjiga ljubezni in usmiljenja božjega, narekovana od sv. Duha. Vsi veliki duhovi so zajemali iz tega vira moč in razsvetljenje ne samo za duhovno življenje, ampak tudi za vsakdanje potrebe in težave. Žal, da je naše verno ljudstvo v zadnji dobi na to knjigo tako močno pozabilo, da bi se nam bilo skoro sramovati pred krivoverci — luterani. Kajti velika večina pozna iz Svetega pisma komaj toliko, kar se čita vsako leto v cerkvi, ali še toliko ne! Zdaj pa dobivamo Slovenci že dolgo let krasno izdajo Sv. pisma od družbe sv. Mohorja, knjigo, ki s svojo vsebino in obliko dela našemu narodu čast. Hranite jo kot dragocen rodbinski zaklad, kajti knjiga je morda za stoletja! Bog varuj, da bi zavrgli posamezne snopiče ali jih pustili raztrgati. Ako vam kateri snopič manjka, ali če morda niste bili vsa prejšnja leta družbeniki, naročite si čimprej manjkajoče zvezke, saj so za ude tako po ceni! In pa, kar je glavno: dajte knjige vezati! Za zdaj enkrat prvih 9 snopičev skupaj, s katerimi je dovršena stara zaveza, pozneje pa zopet celo novo zavezo v eno knjigo skupaj. In sicer si omislite za to zlato knjigo, ki je določena, da jo rabi rod za rod v dolgi vrsti, močne, trpežne in kolikor mogoče lepe platnice; zato je najbolj praktično, da naročite izvirne platnice bodisi v Celovcu v knjigovezni tiskarni sv. Mohorja (glej na platnicah „Zgodeb“), ali pri Breskvarju v Ljubljani, v koje vam jih potem naj močne zveže vaš domači knjigovez. Mladeniči, dekleta, skrbite, da se v vaši hiši to čimprej zgodi! Pa tudi druge nagovarjajte k temu, zlasti take starše, ki imajo še male otroke, pa sami ne znajo ceniti velike važnosti tu povedanega. Imate lepo in hvaležno delo; če zdaj ne boste želi povsod hvaležnosti za ta trud, pa bodite prepričani, da bodo še pozni rodovi blagoslavljali tiste, ki so skrbeli, da so se ti hišni zakladi ohranili!

## Mladenkam!

Minulo nedeljo sedim v svoji sobici; dokončala sem bila ravnokar nujno delo, sedla sem k oknu z namenom, si privoščiti urico za branje. V tem rahlo potrka in vstopi nekako boječe sosedova Ančika, brhka mladenka devetnajstih let. Pri sosedovih so imeli v minulem tednu svatbo; edini sin, ki je bil po prerani očetovi smrti prevzel dom, se je oženil s pridno in precej premožno mladenko iz bližnje vasi. Razun novoporočencev je bivala sedaj na kmetiji še mati-vdova se štirimi hčerami; najstarejša je bila Ančika, moja mlada prijateljica, ki se je kaj rada zatekala k meni, če jo je kaj težilo. Tudi danes se je med nama razvil sledeči pogovor.

Ančika: „Tetica, prošnjo imam do Vas; čitajte to pismo! Kaj mi svetujete?“

Jaz: „Torej kumica te vabi k sebi v Ljubljano! Ali bi ti rada sledila temu vabilu?“

Ančika: „Težko zapuščam dom, a vendar bi v drugem ozriju zelo rada se odzvala pozivu kumice; doma me sedaj, ko imamo tako vrlo novo gospodinjstvo, ne bodo pogrešali, pri kumici bi se pa veliko

potrebne naučila in bi bila pri vsem tem še v dobrem varstvu.“

Jaz: „Prav govoriš, draga; tudi jaz ti svetujem: idi! Tvoja kumica, prijateljica izza mojih mladih let, torej moja stara znanka, ti bo vsekako dobra učiteljica in voditeljica, osobito že zato, ker je odločna katoličanka in značajna narodnjakinja; nje družinsko življenje slovi povsod kot uzorno.“

Ančika: „Če ste Vi takega mnenja, potem Vas iskreno prosim, pridite še danes k moji mamiki, da ji prigovarjate; ona sicer ni nasproti mojemu tozadevnemu namenu, a boječa je, težka ji je ločitev od svoje najstarejše; saj do sedaj ni noben otrok zapustil rodne hiše.“

Jaz: „Dobro, pridem in poravnam vse!“

Ančika: „Hvala, ljuba tetica! Torej na svidenje! Z Bogom!“

S temi besedami se Ančika poslovila in hiti potolažena domu.

Ta razgovor mi daje povod, da svetujem mladenkam sledeče:

1. Ne zapuščajte doma, ako potrebujejo tam vašo pomoč!
2. Podajte se le v rodbino, kjer vlada katoliško-narodno mišljenje in kjer ne preti vašim dušam nevarnost!
3. Vprašajte tozadevno zanesljive osebe za svet!
4. Ne podajte se nikamor, dokler nimate zagotovljenega varnega bivališča v tujini!
5. Izvolite si po mogočnosti slovenska mesta za prihodnje bivališče, da se ne odtujite svojemu narodu!

Mladenke, ne zamerite tega svarila

Muropoljanki!

## Cerkvene zadeve.

**Duhovna gredica.** Preteklo nedeljo smo nastopili predpostni čas, ki obsega tri tedne. V prvih časih krščanstva so namreč začeli post v raznih krajih ob različnih časih. Na nekaterih krajih so ga začeli s petdesetim dnevom pred veliko nočjo, ker se veliki četrtek in veliko soboto niso postili, zato ime petdesetnica (quingagesima); na drugih krajih so začeli s šestdesetim dnevom, ker se po četrkih niso postili, ker je ta dan postavil Jezus sv. Rešnje Telo, zato šestdesetnica (sexagesima); zopet na drugih krajih so začeli s sedemdesetim dnevom, ker se razven četrta tudi po sobotah niso postili, ker je ta dan posvečen Mariji, zato sedemdesetnica (septuagesima). Te tri tedne se opravlja sv. maša v vijoličnih mašnih oblačilih, se izpušča „Slava“ in radostni spev „Aleluja“. Ker predpustne dni lahkomišelnosti ljudje Jezusa hudo žalijo s pregrešnim razveseljevanjem, naj ga pa njemu udani verni v tem času še bolj goreče časte! Prihodnjo nedeljo, to je šestdesetnico boste slišali priliko o sejavcu in semenu. Seme je božja beseda. Božja beseda razsvetljuje. „Tvoja beseda je svetilnica mojim nogam, in luč na mojih stezah,“ tako poveljuje psalmist moč besede božje. A čuditi se moramo, da je vkljub temu, četudi se kruh božje besede lomi vsako nedeljo in vsak praznik, da je vkljub temu v mnogih središčih črna tema nevednosti. Mnogi dandanes zametujejo besedo božjo, njih edini evangelij je kak časnik. Slabo, veri neprijazno berilo pa duha omrači z gostimi oblaki zmot in laži. Komu neki je neznano, kako dandanes časnikarji sodijo o veri in npravnosti? Kako prezirljivo se izražajo o skrivnostih naše sv. vere in o sv. pismu! Kaj pravite, dragi Slovenci? Ali vam je Bog take časnikarje nastavil za učitelje vernih resnic? Ali so po temeljitem proučevanju naše sv. vere sposobni za verske učence; ali so tako izredno nadarjeni, da razumevajo tudi to, česar se niso učili; ali živijo tako sveto, da jim Bog čudežno razodeva, kako naj pišejo o sv. veri? Nikakor ne! Dobro veste sami, da je ravno nasprotno res, z redkimi izjemami. In odgovorite si sami, je-li mogoče, da je luč vere v srcu tistega, ki besede božje ne posluša, pač pa teden za tednom, morebiti celo dan za dnem bere liberalne liste! Ali te more zadeti in obsijati solnčni žarek, če se pri belem dnevu zapre v sobo, okno zastreš, se vležeš v posteljo in še odejo potegneš čez glavo?! Tako se obnašajo tisti, ki se ogibljuje pridige. Pomilovanja vredni, zaslepljeni Slovenci!

**Obolela sta** č. g. Marko Tomažič, dekan v Kozjem in č. g. Janez Wolf, župnik v Kamei.

**Pariški kardinal Richard** je dne 28. jan. umrl. Nad 100.000 oseb je spremilo truplo umrlega neustrašenega pastirja, ki ga je francoska vlada neprestano preganjala, k večnemu počitku. Francoska vlada in predsednik nista bila zastopana, pač pa so osebno prišli poslaniki Nemčije, Avstrije in Španske. Črni sv. maši je prisostvovalo 5 kardinalov in 46 škofov.

**Imenovanje.** Č. g. Anton Šlander, duh. svet. in dekan, v Starem trgu pri Slovenjgradu je imenovan za častnega kanonika.

**Slovenji Gradec.** Upokojeni č. g. župnik Jožef Sovič je umrl.

**Senjsko-modruški škof** dr. Anton Mavrovič je dne 7. februarja umrl. Pokojnik je bil učen, vesten, delaven mož, ki je vzorno opravljal svojo škofijo. V Rimu je bil odločen branitelj glagolice. Hrvaški narod je izgubil v njem radoljubnega in res katoliškega škofa.

## Razno blago.

**Ura, ki govori.** Neki švicarski urar je napravil uro, ki s pomočjo majhnega fonografa naznanja čas s človeškim glasom. Na majhni pločici kavčuka so vtisnjene vibracije človeškega glasu, a ta pločica se z mehanizmom tako suče, da vsako uro naznanja pretekli čas s človeškim glasom in to tako razločno, da se besede lahko čujejo šest metrov daleč. To naznanje je koristno, pa tudi prijetno. Vibracijski vtisi se lahko proizvedo od vsakega jasnega glasu in za moža mora biti največje veselje, če mu ura naznanja čas z glasom žene ali kakega otroka. Ura z ženinim glasom bi bila posebno potrebna za one može, ki imajo navado, da se dolgo zabavajo po gostilnah in kavarnah ter pri tem pozabijo, koliko je ura in da jih čaka doma žena z otroki.

**Drag kostim.** V Berlinu je bil te dni dvorni ples. Na ples je prišla tudi neka milijonarka, ki je imela kostim iz 40 delov, vsak del pa je bil napravljen iz banknote po 1000 mark. Ta kostim je torej veljal 40.000 mark.

**Jezuit iznašel stroj za letanje.** V našem modernem času, v katerem igra zrakoplov že tako veliko vlogo, je gotovo zanimivo vedeti, kdo je bil oni smrtnik, ki je prvi prišel na idejo, da bi po zraku letal s strojem. Kdo je bil torej ta človek? Izumitelj stroja za letanje je bil — jezuit, ki je bil rojen v Brezinu na Portugalskem in se je imenoval Bartolomej de Guzman. Leta 1706. je po raznih poizkusih nastopil s svojim strojem pred svojimi redovnimi brati; pozneje je napravil prvo javno poskušnjo v Lisaboni pred kraljem Ivanom V. in pred veliko množico ljudstva. Priletel je s svojim strojem prostor, ki deli Turen de Caza od Tirera da Pase, nato se je spustil na zemljo. Pri tem letanju ni bilo nobene nesreče. Po pričevanju zgodovinarja onega časa ni bilo bolj čudnega kot njegov črn stroj, s pomočjo kojega je on letel in katerega so ljudje primerjali z nočno ptico.

**Boj med petelinom in dihurjem.** V kurnik duhovnika Lacknerja na Kalvariji pri Kindbergu se je splazil ponoči dihur, da bi si privoščil eno kuro. Pa napravil je račun brez petelina. Ta se je spustil v boj z dihurjem in je v njem zmagal. Drugo jutro so našli dihurja mrtvega v kurniku. Petelin je bil sicer malo razcefran, pa drugače čisto dober. Hoteli so ga prodati, ta hraber čin pa mu je zagotovil še obstanek v farovžu.

**Kitajska kazen za zakonsko nezvestobo.** Listi poročajo o grozovitem činu kitajskega maščevanja. 21. novembra so zapazili francoski uradniki majhen lesen splav na reki Claire. Videlo se je, kot da bi bili na splavu ljudje, zato so odposlali čoln, da bi celotno stvar pojasnili. Strašen prizor so videli uradniki. Na čolnu sta ležali dve trupli. Na hrbtu je ležala ženska z razpetimi rokami in čez njo moško truplo. Z velikimi žbljaji sta bila pribita počez drug drugega skozi roke in noge na splav. Ustnice nesrečne ženske so bile sešite, iztaknjene oči pa so strmele kvišku in kazale sledi grozovitega smrtnega boja, ki je trajal gotovo dneve. List papirja, ki je ležal na truplih, je pojasneval grozno dejanje. Žena se je namreč svojemu možu izneverila in slepar je bila druga žrtev, tolmač njenega moža. Kdor bi skušal nesrečni bitji rešiti, temu se je grozilo s strašnimi kletvami. Žena je bila iz boljšega rodu, kajti oblečena je bila v dragoceno svilen obleko; moški

pa je bil star kakih 20 let, opravljen v obleko tolmačev. Otroka so sicer vzeli takoj v oskrbo, toda bilo je prepozno; v dveh dneh je umrl. Splav je gotovo videlo na stotine ljudi, ko je plaval po reki, toda nihče ni poskusil, nesrečneža in otroka rešiti.

**Važen izum za železnice.** Kapucin o. Ludvik Lozako iz Karbonare pri Bari v Italiji je izumil stroj, s katerim bo možno preprečiti, da ne trčita dva vlaka skupaj. Stroj je tako umetno sestavljen, da daje devet posebnih znamenj, ki bodo naznanjala pretečo nevarnost trčenja. Znamenja so ta-le: 1. tir je prost; 2. opozarja strojevodjo, da je na krivem potu in da proti njemu vozi vlak; 3. oznani obem strojevodjem ter obem postajam, da si vlaka vozita nasproti po istem tiru; 4. pove, kateri vlak naj se vrne in kateri naj nadaljuje svojo vožnjo; 5. obvesti obe postaji, med katerimi bi se res pripetila vlaku kaka nezgoda; 6. izrazi, katera postaja naj pošlje pomoč vlaku; 7. naznanja točno med postajama, kedaj je vlak odšel, kedaj prišel, koliko zamudil; 8. opozori strojevodjo, da je zgrešil tir; 9. obvesti potnike v vlaku, kedaj pride mimo kateri vlak, in od katere strani. O. Ludvik je izumil ta stroj iz same ljubezni do bližnjega, videč da so samo v Združenih državah severne Amerike železniška trčenja zahtevala ogromne žrtve pretečeno leto. Tam je bilo 76.186 ranjenih ter 5000 ubitih. Želeti je, da bi se prekornisti izum po vseh železnicah vpeljal.

**Sedanje znamke** se rabile bodo samo do še 31. majnika 1908. in izginejo s 1. junijem 1908. popolnoma iz prometa. S 1. junijem bodo vejavne samo nove jubilejne znamke in zamorejo stranke vse stare znamke zamenjati do 31. julija 1908 pri vsakem c. kr. poštnem uradu.

**Vojaški nabori** bodo v drugi polovici meseca marca. Naši slovenski fantje naj že sedaj zahtevajo potom županstev slovenske pozivne liste.

**Orožne vaje.** Po posredovanju katoliških poslancev, tudi slovenskih, se bodo odslej vršile orožne vaje od sredine marca do konca septembra. Vsak rezervist si bo lahko v tem roku izbral čas, ki mu najbolj ugaja za njegove razmere. Svoje želje mora naznaniti pri županu.

**Farna knjižnica.** Minist. notr. zadev je z odlokom z dne 5. junija 1895, št. 5087 ex 1894 določilo: „Izposojevanje knjig in časopisov iz farnih knjižnic ne potrebuje niti obrtne koncesije niti uradnega dovoljenja, ako tako izposojevanje nima značaja obrti.“

**Kapelica v železniškem vozu.** Do sedaj še ni bilo slišati o kaki kapelici v železniškem vozu. Kapelico v železniškem vozu si je v zadnjem času omislila gospa Ryan, soproga bogatega Amerikanca Tomaža Ryan. Na ožji strani voza se nahaja majhen, lepo okrašen oltar, ostali del pa je prirejen za obiskovalce božje službe in opremljen s stoli. Ker gospa Ryan mnogo potuje, ima navadno s seboj duhovnika, ki bere večkrat v tednu in ob nedeljah sv. mašo; ako pa tega ni, pa pozove kakega duhovnika iz bližnje postaje, da opravi daritev.

**Sodi iz papirja.** Pred nedavnim časom so v Nemčiji prišli v rabo sodi iz papirja. Kakor kažejo poizkusi, se ravno tako obnesejo kakor leseni.

**Goldinarje** morajo banke vsled adredbe finančnega ministrstva obdržati in ne več izplačati. Na ta način pridejo goldinarji iz prometa.

**Za grehom kazen.** Na poseben način je prišel ob življenje v Jiterni te dni delavec Matija Trklin. Nesečel je ponoči ukradeno drevo iz gozda domov in nedaleč svojega stanovanja se je spodtaknil; drevo mu je padlo na glavo ter prebilo lobanjo. Zjutraj so našli umirajočega moža pri njegovi hišici.

## Književnost.

**„Prava nevesta Kristusova.“** Spisal sv. Alfonz Marija Ligvori, predstavil po izvirniku p. Alfonz Farian. 1. knjiga; mala osmerka, 476 strani. Natisnil in založil Avgust Šek v Brežicah. Eden nevezan iztis stane 1 K 20 v, vezan 2 K, po pošti 20 vinarjev več. Kdor naroči 10 iztisov, dobi enega zaastonj. Prodaja založnik Avgust Šek v Brežicah na Štajerskem.

**Aljaž Jakob:** I. zvezek mešanih in moških zborov. Cena 60 vinarjev. Katoliška bukvarna v Ljubljani. 1908.

**Pouk zaročencem in zakonskim,** sestavil župnik Janez Zabukovec, je ravnokar izšel v Kat. bukvarni v Ljubljani. Cena knjige je 1 K 40 vin.

